

gospodarske, obertniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pòli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 60 kr., za pol leta 1 fl. 80 kr., za četert leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 20, za pol leta 2 fl. 10 kr., za četert leta 1 fl. 5 kr. nov. dn.

V Ljubljani v sredo 6. aprila 1859.

Veliki zbor kmetijske družbe v Ljubljani.

Letošnji véliki zbor c. k. kmetijske družbe v Ljubljani bo 3. dan prihodnjega mesca maja.

Odbor kmetijske družbe razglasi to že zdaj očitno, da tisti, kateri imajo temu zboru kaj povedati in kakošne skušnje naznaniti, — ali kateri mislijo, da so zavolj pridne sadjoreje častno sreberno svetinjo zaslužili, — in tisti, kateri želijo v to družbo kot njeni djanski udje izvoljeni biti, to razodenejo g. predstojniku družbine podružnice svojega kraja. Povedali smo namreč že večkrat, da družba ima po deželi v vsakem kantonu svojo podružnico, ktera za tisti kraj nadomestuje kmetijsko družbo. Posebno tisti kmetje ali učitelji ljudskih šol, kateri se vredne čislajo častne svetinje za sadjoreje, naj se za to oglasijo pri podružničnem gospod predstojniku, ker le na nasvèt in poterjenje teh predstojnikov, kateri ljudi svojega okraja bolje poznajo kot jih družbini odbor v Ljubljani poznati more.

Glavni odbor c. k. kmetijske družbe v Ljubljani 31. sušca 1859.

Kdaj je pravi čas les sekati.

Večkrat že smo v našem listu od tega govorili, vendar smo te dni v kmetijskem časniku „Landwirthschaftl. Zeitg. für Westphalen“ tako mične skušnje o tem brali, da mislimo svojim bravcom ustreči, ako jim povemo, kako so les za tesarsko in mizarsko rabo skušali in kaj so pri teh skušnjah zvedili.

Štiri smreke enake starosti, ki so na ravno tisti zemlji in v ravno tistem kraju rastle, in na katerih se je vidilo, da so zdravega in močnega lesa, so bile posekane: ena konec grudna, druga konec prosenca, tretja konec svečana, četerta pa konec sušca. Vse štiri so bile v bruna po 30 čevljev dolge, 6 pavcov široke in 5 pavcov debele obsekane, in sicer tako, da je čversti les v sredi drevesa ostal. Ko so se bruna dovelj presušile, so se na odre spravile, in na sredi s primerno težo obložile, da bi se zvedilo, kateri tram je najmočnejši. In pri ti skušnji se je zvedilo, da je bil tram mesca prosenca posekane smreke za 12 odstotkov, mesca svečana posekane za 20 odstotkov, tram mesca sušca posekane pa celó za 38 odstotkov šibkeji od unega, ktereга smreka je bila mesca grudna posekana.

Iz enako starih in enako močnih smrekovih rant, ki so bile deloma mesca grudna, deloma pa mesca sušca posekane, so se drevesni količi napravili po štiri pavce debeli, in ko so se dovelj posušili, so bili po 3 čevlje globoko v zemljo zabiti. Koli, že sočni posekani, so se zlomili že v 3 ali 4 letih, če jih je kdo le malo pomajal; uni pa, ki so se sekali, preden se je začel sok pretekati, so po 16 letih še terdni stali.

Od dveh enako debelih smrek, katerih je bila ena konec grudna, druga pa konec svečana posekana, so bili srovi trami v zemljo zakopani; trami svečana posekane smreke so čez 8 let sognjili, uni pa grudna posekani so

imeli v 16 letih še zmirom terden les. Ob enem so napravili iz imenovanih tramov tudi tla v konjskem hlevu; dilje od smrek mesca grudna posekanih so terpele 6 let, une pa svečana sekane so se mogle že čez 2 leti z drugimi nadomestiti.

Dve vozni kolesi ste bile iz bukovih platišč narejene. Eno iz bukve mesca svečana posekane ni bilo že drugo leto za nobeno rabo več, uno pa, ki je bilo iz platišč mesca grudna posekane bukve, je terpelo 6 celih let.

Da bi se dalje zvedilo, ob katerem času se mora les sekati, da bo terden na vse plati, so bili štirje hrasti posekani, in sicer eden konec mesca grudna, drugi prosenca, tretji svečana in četerti konec sušca; vsi štiri so rastle na enako visokem svetu.

Od vsacega teh hrastov so odrezali 4 pavce debel ploh; na vsakega so po 6 pavcov visok in ravno toliko širok plehast obod zakitali, tako da je bil ploh povsod dno tej plehasti posodi, v katero so dva bokala čiste vode vlili. Dno od ploha, ktereга hrast je bil mesca grudna posekan, ni kar nič vode puščalo, pod unem pa, čigar hrast je bil mesca prosenca podert, so se čez 48 ur že nekatere kaplje nahajale; les svečana posekan ni deržal vode še 48 ur ne; skozi tisti les pa, ki je bil mesca sušca sekan, je kapljala voda že v poltretji uri.

K enakemu cilju in koncu so bile od dveh hrastov, ki sta skupej rastle, doge naklane. Eden teh hrastov je bil konec grudna, drugi pa konec prosenca posekan; iz dog sta bila dva enako močna soda narejena, ki sta po štiri vedra deržala; kosta bila odznotraj dobro očišena in izmita, so ju nalili z novim vinom. Čez leto in dan je bilo v sodu, čigar les je bil mesca grudna sekan, poldrugi bokal vina menj, v unem pa, čigar les je bil prosenca sekan, je celo 8 bokalov manjkalo.

Kaj storiti, da hiše niso vlažne.

(Konec.)

Kdor je pri izdelovanju nove hiše koj od začetka že enkrat omenjene vodila natanko spolnil, bo mogel tudi kmali v nji stanovati. Ker pa dostikrat marsikter gospodar ne zida in ne stavi svoje hiše tako, kakor bi jo imel, je treba že zidane pohištva kakorkolj potem še le sušiti.

Pervo je kurjava novozidanih hiš. če se peči po sobah dobro kurijo.

Prav koristno bo, ako se sobe nove hiše več tednov zaporedoma, preden se prebivavci vanje naselelijo, dan na dan dobro kurijo; tem koristneje je, če se peči od znotraj kurijo, ker v takih rečeh oginj vlažno sapo tudi iz dimnikov prežene.

Drug pomoček za hitro osušenje mokrotne hiše je, da se na tla postavijo sklede, v ktere se denejo majhni kosčki neugašenega apna; apno poteguje mokroto in smrad na-se, kar se na tem vidi, da nazadnje apno razpade, ker je po naserkani mokroti ugašeno bilo.

Ravno tako dobro bo v prah stolčeno oglje. Vendar sta oba ta dva pomočka bolj počasna kakor kurjava; se vé